

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül.
:..... tagdíjuk fejében kapják :.....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel :..... kérjük is :.....
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur állatkinzások megakadályozása tárgyában

1912. évi február 1-én kelt 887. eln. számú körrendelete, melyet lapunk f. évi 2-ik számában közöltünk, nemcsak valamennyi törvényhatóságnak, Budapest székesfőváros polgármesterének, a m. kir. államrendőrség főkapitányának, hanem valamennyi m. kir. gazdasági felügyelőnek és valamennyi m. kir. állatorvosnak is a következő háttírával küldetett meg: Tudomás végett megküldöm azzal, hogy az abban foglaltak szem előtt tartásával a vonatkozó törvényes rendelkezéseknek szigorú megtartását figyelemmel kísérelje és adandó esetekben az ellene vétők ellen az illetékes közigazgatási hatóságnál a megtorlás iránt szükséges lépéseket tegye meg.

*

Az ezen külön rendelettel kiegészített alaprendelet végrehajtását tehát nagyon nagy számú illetékes állami közeg is ellenőrizendő s nem lehet kétség afelett, hogy eként annak idővel teljes érvény fog szereztetni.

Feliratunk a m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz az állategészségügyi törvényjavaslat tárgyában.

(200/1912.) Nagyméltóságú gróf Miniszter ur! Napilapok és folyóiratok hírei, ugy magánaton szerzett információk szerint a magyar országos állatorvosi egyesület „az állategészségügyi és az állatorvosi közszolgálat rendezéséről” törvényjavaslatot készített, azt Nagyméltóságodhoz felterjesztette és legujabban az országos gazdasági egyesületnek is tárgyalás végett megküldötte.

Bátorkodunk Nagyméltóságodat tiszteletteljesen kérni, kegyeskedjék az országos állatvédő egyesületnek is alkalmat és módot nyújtani arra, hogy e nagyfontosságú törvényjavaslat érdemleges tárgyalása során meghallgattassék.

Magánaton ugyanis birtokunkba jutott a kérdéses törvényjavaslat és így megismerkedvén annak tartalmával, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy az állat-

lunk képviselt állatvédelem legkomolyabb érdekei ellen véténénk akkor, ha nem tennénk minden lehető lépést avégre, hogy egy új állategészségügyi törvény alkotása esetében az állatvédelem igényei is érvényre jussanak.

Tiszteletteljes kérésünk ugyanis az, hogy egy állategészségügyi törvénynek egyik elsődrendű feladata az is, hogy minden oly intézkedésre kiterjedjen, mely alkalmas arra, hogy a háziállatok egészséges voltát biztosítsa, vagy elősegítse.

Alig van pedig az idevágó intézkedések sorában gyakorlatibb és célirányosabb, mint az állatokkal való kiméletes bánásmód, okszerű tartás és helyes ápolás.

Ezt célozza az állatvédelem is, és nem szorul bizonyításra az az állítás, hogy majd minden esetben állatkinzás beteg vagy sérült állatot teremt.

Ugyanazért azt véljük, hogy az állategészségügyi törvényben helye volna azoknak az intézkedéseknek, melyek arra irányulnak, hogy a háziállatok természetes igényeiknek megfelelő módon tartassanak, értékük megővése érdekében is kiméletes bánásmódban részesüljenek és semminemű kinzás vagy sanyargatás tárgyát ne képezzék. Ez utóbbi szabályok ellen vétők az állategészségügyi törvény ellen elkövetett kihágásban bűnösöknek tekintessenek.

De nemcsak az előadott szempontokból kívánatos kiegészítés indokolja e sorok élén előterjesztett tiszteletteljes kérésünket, hanem nincsen kizárva, hogy a törvényjavaslat egy-két pontjára nézve is bátorkodnánk némi módosítást javaslatba hozni.

Ugyanazért tisztelettel bátorkodunk ismételni kérésünket, hogy Nagyméltóságod alkalmat nyújtani kegyeskednék nekünk arra, hogy az új állategészségügyi törvény tárgyalása során mi is meghallgattassunk.

Mély tisztelettel maradunk

Budapest, 1912. február 16.

Nagyméltóságú gróf Miniszter ur

az Országos Állatvédő Egyesület nevében

Monostori Károly s. k. marosi Máday Izidor s. k.
főtítkár. elnök.

Törvényes állatvédelem Angliában és nálunk.

A múlt évi augusztus hó 18-án Angliában ezen cím alatt Protection of Animals Act, 1911. egy új állatvédő törvény jött létre, mely a mai kor humánus szellemének megfelelően az eddigi állatvédő törvényeknél szigorubb. Ez a törvény folyó évi január hó 1-vel lépett életbe. A törvénynek célja az, hogy az állatokra és gyepmesterekre vonatkozó szabályokat megszilárdítsa, javítsa és kiterjessze.

Az egész törvény első sorban az angol királyi állatvédő-egyesület közbelépésének köszöni létrejöttét és az egyesület külön nyomtatványban teszi közzé a törvény igen rövid kivonatát, megjegyezvén azt, hogy ez a törvény az ő műve.

Ennek a nyomtatványnak teljes szövege a következő:

Királyi állatvédő társulat — az 1911. évi állatvédő törvény.

Ezen törvény az állatvédő egyesület műve és 1912 jan. 1-én lép életbe.

Fontos tudnivaló:

1. A büntetés maximuma állat iránti kegyetlenségért 6 hónapi fegyház és hozzá 25 font bírság.

2. A tulajdonos a fennebbi büntetéseken kívül még elmarasztható abban, hogy az állat az ő költségére elpusztíttassék, vagy az tőle el is vehető.

3. Elköveti a kegyetlenséget az, ki állatot kegyetlenül üt, rug, bántalmaz, tulhajt, tullovagol, tulterhel, kinez, ingerel, megfélemlít (megijeszt), vagy megengedi, hogy mások ilyen tegyenek, vagy gondatlanságból elmulaszt olyant tenni, ami szükségtelen kinzást okozhat, vagy megengedi, hogy a tulajdonát képező állat ily kinnak ki legyen téve.

E G. Fairholme, titkár 105. Jermyu Street, London S. W. 11.

Meg kell jegyeznem, hogy a fenti kiadványban a büntetések *maximumát* hozza az angol állatvédő egyesület a közönség tudomására, hogy ismerje azt a határt, ameddig a megtorlást követelheti az elkövetett állatkinzás minőségéhez és mellékkörülményeihez mérten. A törvényben magában a büntetésekről az van mondva, hogy kiróható sommás eljárás mellett 25 fontig terjedhető pénzbírság vagy e helyett, vagy e mellett fogság kényszer munkával, vagy anélkül, mely azonban 6 hónapot meg nem haladhat. Hogy a 11 sűrűn nyomtatott nagy negyedrétlapra terjedő törvény valóban humánus szellemére néhány adattal rámutassak, a gyepmesterről szóló függelékben többek között a következő határozatok fordulnak elő:

A gyepmesterhez juttatott állatokat semmiféle munkára használni nem szabad.

16 éven aluli egyénnek tilos a gyepmesterre lépni vagy ott maradni, mikor állatot ölnek, vagy boncolnak.

Semmiféle állatot sem szabad megölni, úgy hogy más megölésre szánt állat is lássa.

A gyepmester a hozzá juttatott állatokat sem el nem adhatja, sem el nem ajándékozhatja.

A törvénynek második függelékében fel vannak sorolva azok a régiebb törvények, amelyek a jelen törvény létrejöttét következtében hatályon kívül helyeztetnek. Erről csak azért teszek említést, mert ebből a

sorozatból kitünik, hogy az első idevágó törvény, mely a gyepmesterről szól, 1786-ban hozatott. Az első törvény, mely már határozottan az állatkinzásról szól, az 1849-ik évből való.

Az új angol állatvédő törvény teljes jelentősége abban állapítható meg, hogy az állatkinzásnak minden fajtáját és minden körülmények között üldözi anélkül, hogy a mi és a continens legtöbb törvényhozásában befészkelődött szégyelni való kikötéssel élne, hogy állatkinzásnak „nyilvánosan“ és „botrányt okozó módon“ kell történnie, hogy büntethető legyen.

A pártpolitika által megbénított viszonyaink és elfásult közszellemünk mellett alig remélhető, hogy akkor, amikor a legfontosabb országos érdekek háttérbe szorulnak, idő és hajlandóság kerülne arra, hogy az állatkinzás megakadályozásáról mi is a mai kor követelte humánus szellemben egy külön törvénnyel intézkedjünk.

Azt azonban méltán remélhetjük, sőt várhatjuk, nemcsak mint állatvédők, hanem mint a humanitás barátjai minden téren, hogy az állatok kinzásának megakadályozására, illetőleg az állatokkal való kiméletes bánásmód törvényes biztosítására az első kedvező oly alkalom felhasználtsék, midőn az idevágó szabályok egy más rokon tárgy törvényalkotásba beilleszthetők.

Egy ilyen kedvező alkalom kínálkozik mostan, midőn az állategészségügyi törvény módosítása, illetőleg ujjaalkotása van napirenden.

A magyar országos állatorvosi egyesület egy törvényjavaslatot készített az állategészségügyi és az állatorvosi közszolgálat rendezéséről és azt a földművelésügyi miniszter urhoz terjesztette fel, legutóbb pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez tette át nyilatkozás végett.

Ha valahol, úgy abban a törvényben, mely az állatok egészségéről és épségéről szól, van helye azoknak az intézkedéseknek, melyek alkalmasak arra, hogy az állatok kinzását megakadályozzák és az azokkal való kiméletes bánásmódot biztosítsák.

Ebből a meggyőződésből folyólag azzal az indítvánnyal volt szándékom az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya elé járulni, hogy tekintettel arra, hogy az állatok kinzása vagy sanyargatása majd minden esetben beteg állatot terem: mondassék ki, hogy a háziállatok kinzásának és sanyargatásának minden fajtája az állategészségügyi törvénybe ütköző kihágást képez és mint ilyen büntetendő. Ez értelemben szerkesztett indítványomat Jeszenszky Pál kir. tanácsos urhoz, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárához küldöttem be azzal a kéréssel, hogy a szakosztály előtt az indítványt támogatni sziveskedjék. Ugyanezt a kérést intéztem dr. Hutya Ferenc udvari tanácsos, az állatorvosi főiskola rektorához, mint az állatorvosi egyesület elnökéhez.

A február 26-án tartott szakosztályi ülés a Gazdaszövetség f. é. 18-ik száma szerint Zichy Tivadar gróf elnöklete alatt foglalkozott a törvénytervezettel és arra a megállapodásra jutott Jeszenszky Pál titkár elő-

adása nyomán, hogy a tervezet az ország állattenyésztőinek érdekeire káros és elfogadhatatlan. A szakosztály fölíratilag sürgeti meg a földművelésügyi miniszter urnál a törvénynek a gazdaközönség érdekeit figyelembevévő megváltoztatását.

Mivel így a törvényjavaslat a részletekben nem is lett tárgyalva, indítványom sem kerülhetett szóba. Az előadó, midőn erről engem szives volt értesíteni kijelentette, miszerint tökéletesen osztja azon nézetemet, „hogy az általam emittett rendelkezéseknek az állategészségügyi törvényben helyt kell foglalniok.

Azt hiszem, t. olvasóink teljes mértékben tudják értékelni azt, ha az állatvédők óhajtsái oly tekintélyes helyről és oly kiváló szakférfiu részéről találnak méltánylást.

Egyesületünk elodázhatatlan kötelességének ismeri, hogy a mondottak értelmében kérvénnyel járuljon a földművelésügyi miniszter urhoz avégre, hogy az állategészségügy rendezéséről szóló új törvény tárgyalása során az állatvédelem érdekei is érvényesíthetők legyenek.

A földművelésügyi miniszter ur ismételve oly kétségtelen jelét adta annak, hogy az állatvédelem iránt rokonszenves, meleg érdeklődéssel viseltetik, hogy a legjobb reményekkel nézünk a jövő elé.

Mády Izidor.

A törvényhatóságok madárvédelmi körrendeletei.

Az O. Á. V. E. kérelmére a földművelésügyi miniszter ur m. é. március hó 21-én 15460.—XI.—3./1911. szám alatt körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben elismeri, hogy az állat- és madárvédelem terén hazánkban az utóbbi években észrevehetőleg javul a helyzet és hogy kétségtelenül megállapítható ebben a dologban is az iskola üdvös befolyása. Az iskolán kívüli egyének azonban még mindig kegyetlen pusztítást visznek véghez a madárvilágban. Ezért kötelességévé teszi a miniszter a törvényhatóságoknak, hogy körrendeletet bocsássanak ki e tárgyban s annak egy példányát küldjék be a miniszteriumba.

A földművelésügyi miniszter urnak köszönetünket fejeztük ki a körrendelet kibocsátásáért és azt közzétettük az Állatvédelem 1911 áprilisi számában.

A miniszter ur kegyes volt 52219. XI.—3. sz. a. tudomásvétel és esetleges felhasználás végett visszavárólag megküldeni az O. Á. V. E.-nek a törvényhatóságok válaszait és körrendeleteit.

Halás köszönetet mondunk e helyen is a földművelési miniszter ur rendkívüli előzékenységeért.

Hatvannégy törvényhatóságtól érkezett válasz és pedig 52 alispántól és 12 polgármestertől. Mind közölték a főszolgabírákkal, illetőleg rendőrkapitányokkal a miniszter körrendeletét vagy annak lényegét és elrendelték a mező- és erdőőrök, utkaparók és rendőrök

kioktatását. Némelyek a tanfelügyelők vagy a főszolgabírák útján az iskolákat is felszólították a madárvédelem terjesztésére. Általában, úgy látszik, nagyon megszivleltek a hatóságok a madárvédelem fontosságát.

A törvényhatóságok jelentéseiből és körrendeleteiből helyszuke miatt csak a következő érdekesebb adatokat emeljük ki:

Pest vármegye alispánja *Fazekas Ágoston* fölhívja a figyelmet a madárarusokra, a fészekodvakra és az állat- és madárvédő egyesületek alakítására.

Nógrád vármegye alispánja jelenti, hogy ott már alig van község, hol a nyilvános tereken, emlékfákon és ligeteken stb. hatósági beavatkozással mesteresges odufeszkek ki ne helyeztetek volna, melyek mintájára házi előállításban már magánosok birtokain is sok ily odufeszkek került alkalmazásba megfelelő eredménnyel. A madarak védelme, buvócsalítók létesítése, napraforgó s egyéb táplálékot nyújtó növények termelése, a madarak állati ellenségei elszaporodásának meggátlása tárgyában a legtöbb község szabályrendeletet alkotott. Kimerítő körrendeletet tett közzé az alispán *Nógrád vármegye Hivatalos Lapjának* mellékletén, melynek II. része a följelentők jutalmazására s oly szabályrendelet létesítésére hívja fel az előjáróságokat, mely szerint *minden gazda legalább 3 fészekodut legyen köteles a birtokán felállítani, legyen köteles madárvédelmi ültetvényt létesíteni, napraforgót ültetni és a madarak ellenségeinek elszaporodását megakadályozni.*

Szepes vármegye alispánja szintén a fészekodvakra és a kóbor macskákra hívja föl a figyelmet. Fölhívja a főszolgabírákat és polgármestereket, hogy keressék meg a lelkészeket és a tanítókat, hogy a madárvédelemről kioktassák a népet.

Esztergom vármegye alispánja figyelmeztető táblák föllállítását rendelte el „Övjük a madarakat“ fölíratl.

Temes vármegye alispánjának rövid, de rendkívül tartalmas körrendeletéből idéznünk kell a következőket: „Hassanak oda, hogy a tanulóifjuság Madarak Napja és Fák Napja ünnepélye a társadalmi és hivatalos képviselőlet és a nyilvánosság előtt minél hatásosabban megtartassék, a mesteresges madárfeszkek minél nagyobb számban és alkalmasan kifüggesztessenek és megfigyeltessenek, a nyilvános itatóközkutak környéke és vályuja gondoztassék, téli időben madáretető helyek állíttassanak fel és tartassanak fenn, házi- és hasznóállatok iránt netán megnyílóköző durva bánásmód, ostorozás, igás szekerek tulterhelése, baromfiaknak lábukon való kegyetlenül szoros megkötése, fejjel lefelé tartása, piacokon kosarakban, ketrecekben, kocsikban zsufoltan egymásra dobása, gyermekek közismert állatkínzó játéka (denevérrel, békával, cserebogárral stb.) a madarászás és a madártartás tulzott módjai az istállók tisztátalansága stb. minél gyakorbbi felvilágosító figyelmeztetések, ha kell, ismételt érzékeny kihágási pénzbüntetések által kiküszöböltessenek.“

Fodor Árpád.

Feliratunk a m. kir. földm. miniszter urhoz galamblovészetek tárgyában.

138/1912.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Ur!

Nagyméltóságod a Szegedi Állatvédő Egyesületnek a galamblovészetek eltiltása tárgyában a belügyi miniszter urhoz intézett kérvényét nyilatkozás végeit egyesületünknek megküldeni méltóztatott. (16636. XI/1912.)

Sietünk kijelenteni, miszerint a Szegedi Állatvédő Egyesületnek kérelmét helyes indokainál fogva mi is olyanak ítéljük, mely méltó arra, hogy Nagyméltóságod által bölcs mérlegelés tárgyává tétessék és a lehetőségig érvényre emeltessek.

Egyesületünk évtizedek óta lehet mondani állandóan küzd a galamblovészetek ellen, melyeket kárhöz-tatandóknak tart azért:

mert élő állatokra való céllövészet ellenkezik a humanizmus követelményeivel;
mert vadászati vagy egyéb férfias sportnak alig minősíthető;

mert a tömeges öldöklés közben az állatok nagy száma mint sebesült esik a rossz lövés áldozatául;

mert a nézőközönségben ez a tömegmészárlás az emberben szunnyadozó vad ösztönöket ébreszti és éleszti.

Ezt a nézetet ma már mondhatni az egész civilizált világ magáévé tette, úgy, hogy Montekarlót kivéve, hol emberi existenciákra is törnek, alig van oly hely, ahol galamblovészetek még gyakorlatban volnának.

Csak nálunk Magyarországon kapott lábra utóbbi években fokozottabb mértékben a galamblovészet, melyet társadalmilag legelőkelőbb köreink vetek pártfogásuk alá.

Mivel a külföld egy nagyrésze ismert ellenséges indulata mellett mohón felhasznál minden alkalmat arra, hogy barbár voltunkat hirdethesse és bizonyítsa, a magyarországi galamblovészetek révén való lekicsinylésünk és rágalmazásunk a külföldi sajtóban napirenden van.

Mondhatjuk, hogy ez a szereplésünk és az általa okozott erkölcsi kár magában véve elegendő indokot szolgáltatna arra, hogy a sportszempontból teljesen jelentéktelen és fölösleges galamblovészet Magyarországon is végleg elejtessek.

A galamblovészetnek sportszempontból való jelentéktelen volta nem szorul bizonyításra. Hisz a sport tekintetében oly magasan álló Anglia teljesen nélkülözi a galamblovészeteket. De hogy a galamblovészet sport szempontjából teljesen fölösleges, azt igazolja az a körülmény, hogy ez az időöltés cserépgalambok vagy üveggolyók alkalmazásával minden tekintetben pótolható. Ezt tanúsítja az, hogy az állatokkal való kiméletlen bánásmód klasszikus földjén Olaszországban egy külön egyesület alakult abból a célból, hogy a galamblovészetet cserépgalambok alkalmazásával propagálja és ez az új egyesület és a cserépgalambok

szerepeltek a két évvel ezelőtt tartott nemzeti ünnepen Desenzánóban.

De még csattanósabb példát szolgáltatott a Bécsben legutóbb tartott oly emlékezetes nemzetközi vadászati kiállítás. Ez alkalom kiállításban, kongresszusokban stb. egyesítette a nemes sportnak legelőkelőbb képviselőit a világ minden részéből. Az ünnepélyek sorában szerepelt egy napokon át tartó nagy díjakkal ellátott galamblovészet, de nem élő, hanem cserépgalambokkal. Ez a civilizált világban oly önként értető ma már, hogy élő galambokra senki sem gondolt.

Minden alkalommal, midőn országunkban galamblovészetet hirdettek vagy ilyenek tervezéséről tudomást nyertünk, lankadás nélkül lépéseket tettünk avégett, hogy a galamblovészet megtartását megakadályozzuk. De lépéseink mindannyiszor eredménytelenek maradtak és csak annyit birtunk kieszközölni annak idején, hogy a galamblovészeteknek totalizátorrel kapcsolatban való rendezését a hatóság meg nem engedte.

Nem kívánjuk Nagyméltóságodat további adatok felsorolásával terhelni, hanem arra szorítokozunk, hogy két nyomtatványt bátorkodunk Nagyméltóságodnak mellékelve tisztelettel bemutatni.

Az egyik „Das Taubenschiessen in Ilidze (Bosnien)“, kiadta a bécsi állatvédő egyesület.

A másik „A budapesti napilapok közlései a galamblovészetéről.“

A szegedi egyesület kérelmének érdemére nézve mérlegelés alá veendő, hogy a galamblovészet eltiltása minő törvényes alapon történhetik.

Az állatvédelemről csakis az 1879. évi XL. t.-c. 86. §-a intézkedik, mely kimondja, hogy az állatkinzás ha nyilvánosan és botrányt okozó módon történik, büntetendő cselekményt képez.

Ez alapon a galamblovészetet is eltilthatónak véljük, mert az állatkinzást megállapítottnak látjuk abban, hogy a galamblovészet alkalmából az állatok nagy száma megcsonkítva és megsebesülve menekül vagy hull le.

Botrányt okozó módot megállapítottnak találjuk abban a körülményben, hogy a tömeges öldöklés minden emberséges gondolkozásu nézőben visszatetszést szülhet.

Ha azonban érvelésünk nem fogadtatnék el helytállóan, amit őszintén fájlalnánk, erre a nem várt esetre legalább a következőket volnánk bátrak Nagyméltóságod nagybecsű figyelmébe ajánlani:

A főispánokhoz és a törvényhatóságok fejeihez körrendelet volna intézendő, melyben felhivatnának arra, hogy mindenütt és mindenhol, midőn galamblovészet tervezéséről nyerne tudomást, igyekezzenek befolyásukat oly irányban érvényesíteni, hogy az érdekeltek a tervet elejtsék vagy legalább is mindent kerüljenek, ami a közönség figyelmét felkeltené.

Mindenképen eltiltható és eltiltandó lenne a galamblovészetek nyilvános volta. Ezeket sehol és semmi körülmények között se legyen szabad akár beléptidíjjal, akár anélkül bármely alkalommal attrakcióképpen hirdetni, hanem a galamblovészet mindig csak az érdekelt galamblovőknek a nyilvánosság teljes ki-

zárásával tartott magán kedvtöltése gyanánt tekintessék.

Ahol a kormánynak, illetőleg az államnak befolyása van, ott a galamblovészetek zártkörű rendezése se engedtessek meg, illetőleg arra hely és alkalom ne engedtessek. Ilyeneknek bátrak vagyunk megnevezni elsősorban az állam tulajdonát képező összes fürdőhelyeket és üdülőhelyeket, melyek esetleges bérbeadásánál a galamblovészetek mellőzése szerződésileg kikötendő lenne.

Ujjonnan alakuló galamblovészeti egyesületek alapszabályai nem volnának elfogadandók, illetőleg csak abban az esetben, ha cserépgalambok vagy üveggolyók alkalmazására vonatkoznak.

Midőn Nagyméltóságodnak bennünket kiténtető kegyes leiratáért őszinte köszönetet mondunk, bátorkodunk a Szegedi Állatvédő Egyesület kérvényét és a belügyi miniszter ur 191,599/1911 VI—a átiratát tisztelettel visszaszolgáltatni.

Mély tisztelettel maradunk

Budapest, 1912. január 14.

Nagyméltóságu Gróf, Miniszter ur

az Országos Állatvédő Egyesület nevében:

Monostori Károly s. k. marosi Máday Izidor s. k.
főtitkár. elnök.

A mozgóképszínházak megrendszabályozása.

1911. é. december 9-ikén Szivák Imre dr. elnökelete alatt az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség összehívására egy vegyes ankét gyűlt össze, hogy módot keressen e színházak azon előadásainak megszüntetésére, melyek rontják az erkölcsöket. Az ankét abban állapodott meg, hogy a tárgyalás eredményeit a belügyminiszteriumhoz terjeszti fel, hogy a mozgóképszínházak ügyében készülő szabályrendeletben az ankét kívánalmi figyelembe vétessenek.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének és az Országos Állatvédő Egyesületnek elnöksége csak ótologosan értesült a mozgalomról, ezért külön volt kénytelen Szivák Imre dr. ur, az említett ankét elnökének tanácsára azon kérelemmel fordulni a miniszterhez, hogy a készülő szabályrendeletben az állatvédelem szempontjait is figyelembe vegyék.

Vannak a mozgóképszínházaknak oly előadásai, melyek igazán megható és szívemesisítő állattörténeteket mutatnak be. Ezekkel szemben azonban sajnos, forgalomban vannak bikaviadalokat, kakasviadalokat, kutya-macszkaverekedéseket és egyéb állatkinzásokat ábrázoló mozgóképek, melyek az erkölcsök romlását, elvadulását éppen úgy előidézik, mint az obszcén, pornografikus előadások.

Ezen előadásoknál már tényleg nem történik állatkinzás, de az eredeti jelenetek állatkinzások voltak, s ez ábrázolatok ugyanazon romboló hatást gyakorolják a szemlélőre, mint az eredeti állatkinzások, és jövőendő állatkinzásoknak s egyéb gonosztetteknek válhatnak kiinduló pontjaivá.

Egyesületi és szövetségi hírek.

A „Kecskeméti állatvédő egyesület“ választmányi ülésén 1912. jan. 10-én jelen voltak: Szegedy György elnök, Szakács Ödön alelnök, Kerekes József titkár, Csomák Gábor pénztárnok, Szalay Emilia h. jegyző, Révay Lászlóné, Falta Irén, Györfly Balázs, dr. Horváth Mihály, Orbán Nándor, Hankovszky Zsigmond, Maurer János, Balogh Dénes, Kiss Gellért, Gönczy József és Nád Dezső választmányi tagok, továbbá dr. Kiss Kálmán ügyész.

Elnök a jelenlevők üdvözlése után az ülést megnyitja.

Titkári jelentések: Az összes folyó ügyeket, miket az anyaegyesület hozzánk irányított, megfelelően elintézte és pedig: 1910. év folyamán 14 iktatott ügydarabot, 1911. év folyamán 20 iktatott ügydarabot.

Ezek közül a fontosabbak a következők: 1) Csörgey T. Gyakorl. Madárvédelmünk 1909-ben c. könyvét ingyenes terjesztésre ajánlotta a központ. Titkár kért belőle s a helybeli hírlapok útján ajánlotta a közönségnek. Vitt belőle 8 pusztai tanító, 3 városi tanító, 3 középiskolai tanuló, 3-at kértek szomszéd helységbe, 7 darabot különböző állásu egyénnek adott. Összesen 24 darabot. 2) 4/1910—1. ikt. sz. alatt az Orsz. központ adatokat kívánt a madárvédelemnek társadalmi uton való fejlesztéséről. A kérdőív pontjaira hírlapilag kért titkár a közönségtől feleletet. Az így összegyűjtött adatokat 7/1910. i. sz. alatt Chernel I.-nek elküldte. Ezzel kapcsolatban Petrovics I. adatszolgáltató levelében intézkedést kér az erdőben kószáló gyermekek tojáspusztítása ellen. — Mig az előbbit a választmány tudomásul veszi, addig az utóbbi tárgyban úgy a városi tanács. mint a főerdész megkeresését rendeli el az iránt, hogy az erdőőrök gondos védelemre utasíttassanak. 3) 14/1910 i. sz. Tulterhelés kerülése és a téli vasalás c. ingyenes röpiratból 1000 példányt kért a titkár az anyaegylettől s 30 pusztai iskola mindegyikében 25—25 példányt adott ki szétosztásra, 150 példányt pedig a főkapitány urhoz küldött azzal, hogy a bérkocsisok, fuvarosok s kovácsmestereknek a tizedesekkel hordassa szét. 4) Titkár az eylet nevében egy lókinzási esetet jelentett fel. 7/1901 i. sz. a. — Tudomásul vétetik. 5) 13/1911 i. sz. a. érk. Kühnel M. debreceni fészek-odu-gyáros kérelme bizományi raktár felállítása iránt. Kapcsolatban bemutatja e tárgyban a központ ajánló körlevelét is, mely 18/1911 i. sz. a. érkezett. Titkár indítványozza, hogy ha lehetséges, a városháza egy mellékhelyiségében jó volna ilyen raktárt felállítani s egy szolga megbízható volna a kezeléssel, ha pedig így nem lehetne, akkor egy kereskedőt kellene ezzel megbízni. — A titkár megbízott az indítvány értelmében való eljárással. 6) Tagok névsorát kéri az anyaegyesület. — A névsor összeállításával s elküldésével a jegyző megbízott. 7) Titkár előadja, hogy indítványa értelmében a mult közgyűlés megbizta azzal, hogy a műkertben kerítettessen be egy alkalmas helyet a fészkelő oduk megvédése céljából. Jelenti, hogy az alelnökkel együtt ezt a megbízást teljesítették s a mult év apr. 30-án a készítettett 60 méter sodronykerítés fel-

állítattott s ez 280 koronába került; akkor kifizettetett 130 kor.; fizetendő még 150 kor. Habár a kerítés felállítására a fészkelés első idejéről már jórészt elkésett, mégis sikerült a második fészkelés idejében 2 oduban 17 széncinkét fölnevelni. Jövőre remélhetőleg jobb eredmény lesz. — (Örvendetes tudomásul szolgál.) 8) Az előbbi ponttal kapcsolatban jelenti még a titkár, hogy az egyesület által beszerzett fészkelő odukból nyolcat adott ki Zsigmond Ferenc katonatelepi pusztai tanítóknak — tudván azt, hogy ott kellő gondozásban és védelemben részesülnek a fészekoduk. Örömmel jelenti, hogy a nevezett tanító példás szép eredményt ért el, amennyiben sikerült neki a múlt nyáron 32 kézcinkét fölnevelni az odukban. — (Örvendetes tudomásul szolgál.) 9) Pénztárnok az 1910 és 1911. évi pénztári számadását, beterjeszti, melyet a számvizsgáló-bizottság felülbírálván, azt mindenben rendben találta. 10) Az 1912. évi költségvetési javaslatot titkár felolvassa, elfogadásra ajánlja. 11) A Tormássy-féle alapítványt illetőleg ügyész jelenti: hogy az még mindég folyamatban van; az anyaegyesület által leküldött módosításokra megteszi észrevételeit. — Tudomásul vétetik s az észrevételek irásbefoglalásával az ügyész megbizatik, a fölküldéssel pedig az elnökség. 12) Györffy Balázs v. tag indítványozza, hogy a baromfipiacon naponként látható kinzó szállításmódok ellen a rendőrfőkapitány tilalmát kérje az egyesület addig is, míg a városi szabályza' életre kel. — (Az elnökség megbizatot, hogy a főkapitány urat keresse meg a tilalmazás iránt.) 13) A közgyűlés idejének és tárgysorozatának megállapítását választmány elnökségre bizza.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kelt mint fent.

Szegedi György, Kerekes József, Szalay Emilia,
elnök, egvl. titkár, h. jegyző.

A „Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület“ február hó 19-én tartotta a Vármegyeháza tanácstermében harmadik évi rendes közgyűlését, Piller Kálmán udv. tanácsos elnök elnöklété mellett. Kegyeletes szavakkal emlékszik meg az elnök Andraskó István tag elhunytáról, kinek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvileg megőrökíti. Az elnök jelenti, hogy a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége és az Állatvédők Világszövetségének magyarországi osztálya az egyesületet közgyűlése alkalmával üdvözölték Bohrandt Lajos titkár jelentését (Erre lapunk jövő számában visszatérünk. Szerk.) tudomásul vette s elhatározta a közgyűlés, hogy a Világszövetségnek magyarországi osztályába belép s hogy a nagym. földművelésügyi minisztériumot ezidén is megkeresi fészkelő oduk és etetők adományozása iránt. A Bohrandt Lajos egyes. pénztáros által bemutatott és a számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált zárszámadást és vagyonmérleget, valamint az 1912. évi költségvetési irányzatot a közgyűlés tudomásul vette és a pénztárnoknak a felmentvényt megadta. Az egyesület tiszta vagyona: 1056 kor. 80 f. A lemondás folytán megüresedett alelnöki tisztségre: Pawlas Juliánt, az egyesület megalakítóját, a pénztárnoki tisztségre: Bobek Józsefet, igazgató-választmányi

tagnak: Mussoni Antalt és Villecz Jánost választotta meg a közgyűlés, az Állatvédő Egyesületek Orsz. Szövetségébe újból: Piller Kálmán elnök és Pawlas Julián alelnök delegáltatott. Számvizsgálók újból: Csatary Ágost dr. elnök, Lukovits Aladár és Zsebráczky Géza lettek. A közgyűlés alapító-tagnak: Piller Gézát és Villecz Jánost, rendes tagnak: Andraskó Jenőt, Ehlers Emilt, Ehlers Vilmost, Fuchs Lipót drt, Gebhardt Sándort, Lichtig Arthur drt, Schütze József drt vette fel. Ritzel Károly és Tergina Gyula dr. tagok kilépését a közgyűlés sajnálattal tudomásul vette. Végül a jelenlevők közül számosan tartalmas és fontos indítványokat tettek.

A „Pápa és Vidéki Állatvédő Egyesület“ 1912. február hó 17-én tartotta (II.) évi rendes közgyűlését. Az egyesület elnöke Gyurácz Ferenc ág. h. ev. püspök nyitotta meg az értekezletet. Meleg szavakkal szólt a szeretet érzelméről, mely kell, hogy eltöltsön és éltesen mindeneket. Mélyreható, igaz bensőséggel fejtegette, hogy ennek a mindent fölkaroló szeretetnek ki kell terjednie az állatok világára is. Maga az ember méltósága kívánja ezt, mert a természet az állatokat az ember uralma, hatalma alá rendelve, az embernek fokozottabban részvétellel és kimélettel kell az állatvilággal szemben viseltetnie. Az állatvédelemnek erkölcsi alapja van, következésképp az állatvédelemnek jobban és jobban terjednie kell.

Tar Gyula, földművelésiskolai igazgató, az Egyesület titkárja beszámolt az Egyesületnek 1912. évi működéséről. Az Egyesület ez évben is oda törekedett, hogy a törvény rendelkezéseire támaszkodva minden rendelkezésre levő eszközzel az állatvédelmet támogassa, a történhető állatkinzásokat megakadályozza, a tapasztalt vétségeket büntettesse. Ugyanezen okokból ez évben is megkereste Pápa város rendőrfőkapitányi és a pápai járás főszolgabírói hivatalát, hogy az Egyesület törekvéseinek támogatását kieszakóolja. Fölkérte az Egyesület a helybeli állatorvosokat, hogy ugy a vágóhidnál, mint a vasuti berakásoknál módjukhoz képest oda hassanak, hogy az állatoknak kinzása, az állatokkal való durva, kiméletlen bánásmód megakadályoztassék. Vásárok alkalmával és a piacokon több alkalommal kidoboltatott, hogy az állatok kinzása tilos és a tilalom ellen vétőket a törvény bünteti.

Fölkérte az Egyesület a „Pápai Kertészeti Egyesület“-et, hogy a tél folyamán a vidéken rendezett előadásai alkalmával az állatvédelem gondolatát is terjessék. Fölkértek az iskolák is, hogy az állatvédelemnek már az ifjuság körében is minél több jó barátot neveljenek; megkerestettek egyuttal a helybeli könyvkereskedők is, hogy a szeptemberi könyvvásárlások alkalmával a szokásos ajándék gyanánt a tanuló ifjuság között az „Orsz. Állatvédő Egyesület“ „Gyermeknap-tár“-ját terjesszék. — Illés Lajos földművelésiskolai tanár az egyik evangélikus vallásos estén felolvasott az állatok védelméről, az állami tanítóképző-intézet ifjusága pedig önképzőkörében két előadást szentelt az állatvédelem fontos kérdéseinek.

Nyomatványok utján is terjesztette az Egyesület az állatvédelem eszméjét, a múlt évi közgyűlés határo-

zata értelmében pedig 1060 példányban kinyomatta az Egyesület azon utbaigazításokat, melyeket tömör fogalmazásban Juhász Imre, áll. tanítóképző-intézeti tanár állított egybe a madarak etetésére, a madáretetők és madárodok alkalmas elhelyezésére vonatkozólag. Ezen utbaigazítások a Madarak és Fák napja alkalmával a helybeli tanuló ifjuság között kiosztattak. Juhász Imre tanár vezetésével az áll. tanítóképző-intézet ifjusága időről-időre madáreteteket készít, míg a fészekoduk egyik helybeli esztergályos műhelyében készülnek. Pápa város területén eddigelé 35 madáretető és 127 fészekodu van elhelyezve. Magában az Erzsébet-ligetben 20 drb fészekodu van, melyekből 18-ban fészkeltek éneklő madár.

Sarudy György, kollégiumi tanár a pénztár állapotáról tett jelentést. Az Egyesületnek 1911-ben 88 rendes tagja volt. Alapító tagok ez idő szerint: Marosi Máday Izidor, ny. min. tanácsos, Marosi Máday Izidorné, Gyurácz Ferenc, ág. h. ev. püspök, a pápai áll. tanítóképző-intézet ifjusága és a pápai m. kir. földm.-iskola tanulója. Az alapító tagsági díjak mint törzsvagyon szerepelnek, a rendes tagsági díjakból fedeztetnek az Egyesület kiadásai. Pénztári maradvány 1911-ről 76 kor. 04 fill.

A közgyűlés Tar Gyula titkárnak, Sarudy György pénztárnoknak, Illés Lajos és Juhász Imre tanároknak munkásságukért köszönetét nyilvánította. A közgyűlés elnöke buzdító szavak kíséretében adta át az Egyesület jutalmát Horváth József és Kun Pál városi rendőröknek, kik az állatvédelem érdekében a legnagyobb igyekezetet tanusították.

Elfogadta a közgyűlés a választmány azon javaslatát, hogy a helybeli tanítószágot, mint kik a népiskola nehéz munkájában az állatvédelem eszméjének különben is leghathatósabb terjesztői, tekintse az Egyesület és kérje föl tiszteleti tagjai gyanánt, kiknek buzgó munkásságukra elsősorban számít és fáradozásukért köszönettel adózik. Határozta egyúttal a közgyűlés, hogy az „Állatvédelem” c. folyóirat az Egyesület pénztárából a helybeli valamennyi népiskola tanítótestületének megrendeltessék és hivatalból megküldessék.

A **pozsonyi állatvédő egyesület** érdemduis titkára, dr. Kováts Lajos, akinek Pozsony város oly sok szép és humános mozgalmat és intézményt köszönhet, most „A Pozsonyi Városi Népotthon működése 1910.—1911. évben” cím alatt, mint e népotthon titkára egy évkönyvet szerkesztett, melyet egy igen szép tanulmány vezet be. Dr. Kovátsnak ez a népotthon is lehet mondani egyik alkotása. Ebben az évkönyvben az állatvédelem ügyére is nagy figyelmet fordított, egyrészt a gyárosok figyelmét felhívta azon körülményre, hogy a munkatermek falait természetrajzi képekkel díszítsék, másrésztől közzétette az állatvédelemről megjelent fontosabb magyar és német művek címeit.

A **Temesvári Állatvédő Egyesületnek** febr. 24-én nagy érdeklődés mellett lefolyt választmányi gyűléséről megemlékezzük, megragadjuk az alkalmat, hogy ezen egylet tevékeny életének egynémely újabb fázisáról beszámoljunk.

Az egylet állatvédelmi gyermeknaptárát számos iskola karolta fel, azonfelül maga az egylet 110 példányt ingyen osztott szét. Jutott a gyárvárosi Munkásotthonnak is 25 drb, melyeket az értelmes magyar munkások rendkívüli örömmel fogadtak. Ugy látszik, volt is fogantaja, mert a minap tanui voltunk, hogy egy ilyen magyar kubikos rátámadt az állatait durván ütlegető fuvarosra: „Nem szégyelli kend magát így bánni az Isten teremtményeivel!” Lehetne erről elmélkedni; ez az ember nem volt posztoló rendőr, kinek kötelessége az állatkinzás megakadályozása, nem is kellett jutalom kifizetésével buzgóságra serkenteni. Az ő romlatlan erkölcsü magyar lelke bevette az oktatást s megérezte, hogy az állat is érző lény, mely védelemre szorul a durvaság ellen.

A rendőrök megjutalmazása is szóba került, melyet a főkapitányság elvi álláspontja miatt nem lehetett megvalósítani. Egyébként az állatvédő egyletnek a törvényhatósági bizottságban helyet foglaló tagjai szorgalmazni fogják, hogy a hatóságok az eddiginél nagyobb buzgósággal feleljenek meg az állatvédelem terén rájuk bízott feladatoknak. Különösen szükséges, hogy a rendőrség egyrészt az állatkinzást megakadályozza, másrészt a fuvarosok tábláit is ellenőrizze, mert a hiányzó vagy olvashatatlanra tett feliratok lehetetlenné teszik a közönség részéről történendő feljelentéseket.

Hogy mily sivarak még e téren a temesvári közállapotok, azt sajnosan igazolják az állatvédő egylethez a közönség köréből intézett levelek, melyek egyike a legutóbbi gyűlésen felolvasásra került. Azért is az Állatvédő Egyesület fokozott erővel törekszik arra, hogy egyrésztől el nem vitatható polgári jog alapján a hatóságokat fokozott tevékenységre serkentse, másrésztől pedig a közönség felvilágosítása s különösen az ifjuságnak ezirányú nevelése által e szomorú állapotokon erejéhez mérten segítsen. Ez utóbbi célt szolgálják az ifjuság részére kitűzött állatvédelmi pályatételek. Nyolc díjat tűzött ki az egyesület (összesen 51 koronát) a helybeli középfokú iskolák növendékei számára, tetszés szerint választható állatvédelmi célzatu dolgozatokra; a pályázat határideje f. évi április 15.

Örvendetes tudomásul szolgált a földmivelésügyi miniszternek 887/1912. sz. rendelete, melyben az elcsigázott és beteg lovak védelmére tesz szigoru intézkedéseket. Bizonyos pikantériát kölcsönöz a rendeletnek jellemző befejező passzusa: „Megjegyzem, hogy az idevágó törvényes rendelkezések megtartását *saját* közegeim által is ellenőriztetni fogom.” Serényi ugy látszik nem tréfál s azt akarja, hogy ne maradjon csupán írott malaszt az ő rendelete is, mint annyi más hasonló.

Kisebb jelentőségű folyó ügyek elintézése után, melyek között a bevételek örvendetes szaporodása érdemel említést, végül az évi közgyűlésnek március 17-re való kifizetésével fejeződött be a Kovácsics Gyula elnök s dr. Matolay Zoltán alelnök mellett kellő számu választmányi tag jelenlétében lefolyt mozgalmas gyűlés.

Bodrossy Lajos
titkár.

A Székesfehérvári és Fejérmegyei Madár- és Állatvédő-egyesület megalakulása óta f. hó 3-án d. e. fél 12 órakor tartotta első közgyűlését dr. Lauschmann Gyula elnök vezetésével. A jegyzőkönyvet dr. Czapáry László titkár vezette. Jelen voltak özv. Hahn Jakabné, Kováts Ilona, dr. Lauschmann Gyuláné, Rexa Dezsőné, id. Almásy János, Auerbach Gábor, Bokor Attila, Bokor Lajos, Csipkés Gyula, Geiger Dezső, László Béla, Marosi Arnold, Namesy Medárd, Rexa Dezső, Szepesy Géza, Tóth Artur, Ulmann József és Zalay Mihály. A múlt évi zárszámadás szerint a bevétel 904 korona, a kiadás 142 korona 22 fillér volt, a maradék tehát 761 korona 78 fillér. A folyó évre szóló költségelírányzat is elfogadtatott. Dr. Czapáry László titkárnak a nagy gondnal összeállított titkári jelentésért köszönet mondatott. Az egyesület diszelnökeivé megválasztottak Máday Izidor, a központi állatvédő egyesület elnöke és Herman Ottó, az ornithologiai központ igazgatója.

Ugyancsak a választmány tagjaivá megválasztottak Bodányi Lászlóné, Eördög Irma, dr. Kovács Lajosné, dr. Lauschmann Gyuláné, Pfinn Istvánné, Szögyén-Marich Julia, Vigyázó Imréné, Bokor Lajos, Dörömbözi József, Grünfeld Jakab, Nádpataky Ágoston, Romay Béla és Szepesy Géza; számvizsgálókul pedig Bokor Attila, László Béla és Szirbek József. Az egyleti tagok részére igazolvány és jelvény fog kiadatni. Végül több indítvány tétetett a madár- és állatvédelmi intézmény előmozdítása érdekében, melyek elfogadtattak.

Titkári jelentés. Előterjesztette a Székesfehérvári és Fejérmegyei Madár- és Állatvédő-Egyesület 1912. március 3-án tartott közgyűlésen dr. Czapáry László titkár.

A Székesfehérvári és Fejérmegyei Madár- és Állatvédő-Egyesület 1911. május hó 30-án tartott alakuló közgyűlésen fényes eredménnyel biztató jelenségek között 185 rendes és 10 alapító tag jelentkezésével megalakult. Az alapszabályok helybenyagása, megerősítése 1911. december 27-ikén történt meg. Az alakulás ezen időszakában tehát nagy dolgokkal nem dicsekedhetünk, mégis bátor vagyok rövid jelentésemben azt a csekélyet is összefoglalni és ismertetni, amit a madár- és állatvilág érdekében az emberi erkölcsök szelidítésére végezhetünk. Megemlítem egyszersmind az alakulást követő és az alakulással összefüggő mozzanatokat is.

Célunk felé, hogy a madarak és állatok védelmével az embereket általános okulásra vezessük és az állatok egyetemes kimelésére szoktassuk, az utat megkezdettük és egyesületünk alakulása óta a haladás útján vagyunk.

Rendőrségünk az állatvédelem ellen vétőket a feljelentett esetekben a törvény szigorával sújtotta.

Rendőrségünkön tehát nem mulik ezen részből az állatvédelem istápolása, hanem a védelem kárt szenved a nagyközönség közönyén és azon félelmén, hogy a feljelentéssel zaklatásnak lesz kitéve.

Felhozom, hogy Máday Izidor nyug. miniszteri tanácsos ur, az O. Á. V. E. elnöke egyesületünket nemcsak alakulásában tanáccsal és közbenjárással segítette, hanem azóta is minden irányban segítségünkre lenni iparkodik.

Az alakuló ülésen beléptünk az Országos Állatvédő

Egyesület Szövetségébe, a szövetségi tagság fejében egyesületünk évenként minden tag után 50 fillért fizet; ennek ellenértéke fejében egyesületünk minden tagja ingyen kapja az Állatvédelem című folyóiratot.

További működésünk gyanánt jelenthetem, hogy február 4-én az egyesület azon kérelemmel fordult a városi hatósághoz, hogy a madarak fészkelhetése végett a ligetek sűrűségét óvja meg; a cserjék felnyesését tiltsa el, szóval a sűrűsödést előmozdítani sziveskedjék.

Alapszabályainkat, melyek megerősítésének sürgetésében Máday Izidor ur ismételen közbenjár, kinyomattuk 500 példányban. A pompás címképet az alapszabályok táblájára Philipp István tagtárs ur ingyen rajzolta.

Van szerencsém jelenteni, hogy Székesfehérvár szab. kir. város egyesületünk alakulási költségeihez 99 korona 50 fillérrel járult. Még pedig az alakuló közgyűlés meghívója és tárgysorozataért (130 példányért) 45 kor.-t, nyugtakönyvért 17 korona 50 fillért; jegyzőkönyvért 5 kor.-t, bélyegzőért 32 kor.-t fizetett. Az alapszabályok 500 példányban való kinyomtatásáért ugyancsak a fentebbi összegben felül 46 koronát utalványozott.

Jelentem továbbá, hogy a városi tanács az 1911. és 1912-ik évekre a madár- és állatvédelem céljából írt Gyermeknaptárból 500—500 példányt rendelt, adott az iskolásoknak, hogy azok a tanulók közt a madár- és állatvédelem céljának elősegítésére, erkölcsök szelidítésére szétosztassanak. Ezzel kapcsolatban megemlítem, hogy egyesületünk felszólítására és a tanítók lelkes ügyszeretetéből az elemi iskolás gyermekek 48 korona 51 fillér értékben 539 darab naptárt maguktól is rendeltek.

Van szerencsém a közgyűlés becses tudomására adni, hogy dr. Lauschmann Gyula alelnök ur közbenjárására a Fejérmegyei Takarékpénztár 30 koronát, a Székesfehérvári Takarékpénztár pedig 20 koronát ajándékozott. Jelentem továbbá, hogy a madárvédelmi eszközök olcsóbb beszerezhetése végett a debreceni Fészekodu-gyár nálam letétbe helyezett gyári áron való árusításra mindennemű madárvédelmi eszközöket s hogy a közvetítéssel való megrendelések szállítási költségét a gyár viseli; tehát a megrendelők ezen uton szükségleteiket gyári áron kaphatják meg.

Afészekoduk és etetőkelhelyezésére az Ornithologiai központtól tanácsot és utbaigazítást kértem. December 28-án csakugyan meg is jött Budapestről az Ornithologiai központ kiküldöttjeként Csörgey Titusz tanár ur, az Ornith. Központ titkára, a cisztercita rendház vendégeként itt volt egy nap és a helyszínen adta meg gyakorlati utasításait.

Elhelyeztünk dr. Saára Gyula polgármester és egyesületi elnök ur engedélyével, Polczer Péter tanácsos ur segítségével — amennyiben egy teherkocsit, egy napszámosembert és a ligetek őreit rendelkezésünkre bocsátotta — elhelyeztünk az Erzsébet-ligetben 44 db fészekodut és egy etetőkunyhót, a Vörösmarty-ligetben 7 fészekodut és egy galambduc-etetőt, a Sóstói erdőben 11 fészekodut és egy etetőkunyhót; végre a Deák Ferenc-utcai iskola udvarán egy duc-etetőt helyeztünk el. Eddig öt kiló madárkalács fogyott el. Olajos

vegyes magvakból etetésre közel fél mázsát használtunk el azon nagyzsáknyi készletből, melyet főtiszt. Lájér Nándor előszállási jószágkormányzó ur az egyesületnek ingyen küldött.

Jelentem végül, hogy egyesületünknek eddig 39 db szakmunkából (füzet és kötet) álló szakkönyvtára van. Ezzel kapcsolatosan megemlítem még, hogy egyesületünk számára az alapszabályok megerősítése óta ingyen küldi a földmivelési miniszter ur a hetenként megjelenő Földmivelési Értesítő című folyóiratot.

Ezekben tevékenységünket röviden összefoglalván, megjegyzem, hogy ezen tevékenységünk elősegítőinek a választmányi ülés már jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

SZEMLE.

Az állatvédelemről. Ily címen érdekes fejtegetést közöl az „Eörség” című vidéki lap febr. száma, *O.-ne* jegy alatt. Kiemeljük abból a következőket:

A humanizmus jegyében élünk, ennek keretében alakultak ki a védőegyesületek, s ezek között az állatvédő egyesület is.

Hogy mily nemes missziót teljesít ez az egyesület, érző lélekkel, szerető szívvél bírók tudják csak méltányolni. Ily érzékekkel kell felruházva lennünk, hogy védtelen, oktalan állatainkat védelmezzük meg, a természet által a legtökéletesebben alkotott, gondolkodni képes, önálló elhatározással és cselekvő képességgel felruházott azon emberrel szemben, ki mindezek dacára a természet által ajándékozott eme tulajdonságait igénybe nem véve, mostoha, sőt brutális elbánásban részesíti állatainkat.

Szomorú tapasztalatok hozhatták létre e nemes intézményt, mert aki látott magából kikelt, állattá süllyedt embert, midőn oktalan állatját agyba-főbe veri, melyektől a rossz gondozás látható jelei dacára erejüket fölülmuló munkát kívánt, vagy midőn hűséges, kiéhezett kutyáját oldalba rugdossa, üti, veri, vagy midőn hasznos madarakban, melyeket a természet oly bölcsen tanított meg a kertészkedésre, vagy aki látott rosszul tartott, kiéhezett macskát, a családi fészek egyik bizalmas házi barátját, abban, azokban ébredhetett fel az a nemes érzés, hogy azt a védtelen állatot pártfogásába vegye, az elfásult, magáról megfélemedező emberrel szemben.

Sajnálatos, hogy erre szükség van, hogy az állattal való bánásmódban is irányt kell szabni, miként viselkedjék az ember e védtelen teremtményekkel, hogy meg legyenek védelmezve a durva bánásmód ellen.

Szívleljük meg tehát a célt, vegyük pártfogásunkba a szegény, oktalan állatokat.

Ott pedig, ahol szükség mutatkozik, lépünk közbe és erőlyesen vegyük igénybe a törvény idevonatkozó rendelkezéseit, ha látjuk az ily önmagukból kikelt embereket, kiknek hol durva lelkük, hol ittasságuk adja a fegyvert kezükbe, hogy a magát védelmezni nem képes állattal akként járjanak el, mint azt durva lelkük vágyainak kielégítése kívánja.

Nemcsak a kíméletes bánásmóddal teszünk jót a szegény állatokkal, de főképp télviz idején, azzal is:

ha gondozzuk ama szegény, hasznos madárkakat, melyek gyümölcsfáink és kertünk ellenséges férgéit pusztítják, oly módon, ha kenyér vagy egyéb minden, még a legszegényebb háznál is előforduló morzsákat, hulladékokat alkalmas, védett helyre kiteszünk, hol azt azok mihamar megtalálják.

E csekélységet nem háládatlanokra vesztegetjük, ezer és ezer különböző módon szolgálják vissza azt, amit nekik juttatnak.

Mindennek, ami a földön van, él, megvan a rendeltetése, úgy a madaraknak is. Kísérjük csak figyelemmel, foglalkozunk életmódjukkal, önmagunktól fogunk rájönni, hogy csak az emberiség javára vannak rendelve a Teremtő által.

Ne sajnáljuk a fáradságot, viseltesünk szeretettel a természet árvaí, a szegény éhező és fagyoskodó madarak iránt.

Automobilversenyzők macskagyilkos babonája. A „Berliner Lokal-Anzeiger” megemlékezik az automobilversenyzőknek ama bamba babonájáról, hogy ha verseny előtt egy macskát elgázolnak, akkor nyernek. Következik egy egész sorozata a példának, megnevezése azoknak a versenyzőknek, akik training közben macskát elgázoltak és nyertek. Némi jogosultsággal kérde a nevezett lap, vajjon pusztán véletlenből találkozik-e mindig és mindenütt macska, melyet a gyilkos babona áldozatképpen követel?

Kutya mint gondos anya. Az állatoknak és így a kutyának anyai szeretetéről eléggé gyakran van alkalmunk olvasni kedves és jellemző eseteket. Most ismét egy ily esetről nyerünk tudomást, mely annál figyelemreméltóbb, mert az anyai szeretet az értelmiségnek egy oly fokával párosul, mely jóval meghaladja az állati ösztön mértékét. Az „Unsere Hunde” című folyóiratban Staël Lucia bárónő (Kabbina, Livland) elmondja, hogy „Herta” nevű nőtény juhász kutyája tízet kölykezett. És midőn a nevezett urnő kutyáját az istállóban felkereste, azt látta, hogy „Herta” az apró kutyák közül a három leggyengébbet a többitől külön oly távolra elrakta, amennyire azt a loállás mérete, melyben „Herta” fekhelye volt, megengedte. „Herta” urnője láttára örömmel felugrott, hogy urnőjét, mint rendszeren a gazdaságban tett utján elkísérje. A bárónő abban a hitben volt, hogy „Herta” a három gyenge csemétét azért rakta félre, hogy a többieket meg ne rövidítse és mivel „Herta” kiváló fajkutya volt, azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy miképpen nevelje fel a félre tett három gyenge kölyköt is, mi annál fogósabb kérdés volt, mert dajka nem volt kéznél és szoptató-palackkal való felnevelés az első napok alatt nehéz és kétséges eredményű lett volna. Mikor a sétából visszatértek, a bárónő kellemesen lepődött meg azáltal, hogy „Herta” a három gyenge kölykhöz fektődött, míg azokat kielégítette és csak azután fordult a többi héthez. Ezt a derék kutya napokon át folytatta mindaddig, míg az erősebben táplált gyenge kölykök megerősödtek, mikor is valamennyit egy csapatba egyesítette és ekkor már a szoptató-palackkal jöttek segítségére a nagyon is igénybevett anyának.

IRODALOM.

Védjük és gondozzuk hasznos madarainkat! Ily címen röpiratot bocsátott ki a Krassó-Szörény vármegyei Á. V. E. Tafferner Béla főtitkár tollából. Ebből kiemeljük a következőket:

Számokkal lehet beigazolni, hogy minden madár pusztításával milyen kárt szenved nemzeti vagyónunk. A kételkedő kövesse számításunkat.

Egy madárfészekben rendszerint 5—6 fióka van, de vegyünk csak 5-öt. Ezek mindegyike középszámítással naponta 50 férget vagy hernyót eszik meg. (Ezt a számot többszöri alapos megfigyelések után egyik ornithologosunk állapította meg) Így tart ez, míg a kicsinyek a fészekben vannak. Vegyünk erre egy hónapot. Ez alatt az 5 fióka elfogyaszt összesen 7500 hernyót vagy férget. Itt tartózkodásuk még 3 és fél óra tehető. Elfogyasztanak tehát összesen $7500 \times 4,5 = 33.750$ hernyót.

Azért közgazdaságunk érdekében védjük és gondozzuk madarainkat.

Kertekben, árkok partján, mezők szélén, domboldalakon, szóval művelésre alkalmatlan helyeken ültessünk minél több bokrokat, cserjéket, hogy a madaraknak legyen fészkelő helyük s ellenségeik elől legyen hová menekülniök. Mert épp az a legnagyobb baj, hogy hasznos madaraink nem találjanak alkalmas helyet, ahol családjukat védett helyen fölnevelhetnék. Ma, midőn nehéz megélhetési viszonyaink között a gazda minden talpalattnyi földet fölhasznál, e célból még az utmelléki bokrokat is kiirtják, nem csoda, ha madaraink fészkelésre nem találjanak alkalmas helyet. Az ilyeneket tehát megalkotni szükséges, különben a még nagyobb márdáhiányt mezőgazdaságunk sanyli meg. Ahol pedig bokrok ültetése nem lehetséges, alkalmazzunk fészke-odukat. Mivel pedig zord téli napokon eleség hiányában igen sok madár pusztul el, mező- és kerti gazdaságunk érdekében szükséges, hogy őket télen eleséggel támogassuk.

Az etetőkre legjobb kettétört diókat aggatni, a cinkék azt hamar észreveszik s ott teremnek. Különben, aki gyümölcsöskertjébe cinkéket akar telepíteni, lássa el őket minden télen madárkaláccsal. Készítési módja a következő: faggyudarabokat veszünk, felolvasztjuk s bele keverünk zsemlyemorzsát, törött kendermagot s néhány gerezd diót. Pl. egy kiló faggyuhoz negyedkiló törött kendermagot, negyedkiló zsemlyemorzsát és mintegy 25—30 dió gerezdjeit keverjük. Míg a faggyu folyékony, mindezt jól összekeverjük benne, azután üres szardínia-szelencébe, faskatulyákba, csészékbe préseljük és kihülni hagyjuk.

Az így elkészített eleséget a fákra erősíthetjük, felfüggeszthetjük, egy-két féldióval feltűnővé tesszük s rövid idő alatt kertünk leghasznosabb ingyen munkásai megjelennek.

A madáretetést inkább el se kezdjük, minthogy rendetlenül, csak időközönként adjunk eledelt, vagy tél közepén abban hagyjuk, ez esetben több kárt teszünk, mint hasznót, mert az oda szokott madarak jó része elpusztul.

Állatok világa.

Kutyahistóriák. Az „Állatvédelem“ 1. számában *Aradi Állatbarát* „Kutyász“ cím alatt három kis kutyahistóriát irt le. Legyen szabad ahhoz hozzájárulnom a következő hasonló históriákkal:

1. „Tisza“ nevű 3 hónapos kis alföldi juhász-kutya, mint kölyköt vettem egy szegény embertől a kecskeméti szőlők között. Meglepett annak a fiatal kutyának az erélyessége, bátorsága, amellyel engem megíamadott. Minthogy gyermekeim szeretettel nevelgették, azokhoz rendkívül ragaszkodott, soha a háztól el nem kószált, csak a házhoz közeledőre volt bizalmatlan s emiatt bizony néhány elhasított nadrág és szoknya árát kellett kifizetnem. Az urinépet nem bántotta, s a rokont még évek múlva is felismerte. Történt, hogy Kecskemétről Fehértemplomra kellett költözniöm. Minthogy Tiszát sajnáltuk elhagyni, elpakoltuk utójára ötet is egy ládába, melynek az eleje lécekkal volt sűrűn beszőgezve. Fehértemplomon laktunk 3 évig, ezután ismét pakoltunk, mert a szolgálat érdekében ismét egy új, messze fekvő állomásra, Kecskemétre kellett költöznünk. Lekerültek a padlásról ismét a pakoló-ládák, nagyban folyt a csomagolás. Tisza csak nézte nagy elszomorodással a mi munkánkat, napról-napra csüggedtebb lett, utóbb nem is evett, azt hittük, megbetegedett. Mikor a csomagolással elkészültünk s már a vagon is meg volt rendelve, lehoztuk a padlásról azt a ládát, amelyben Tiszát Fehértemplomra szállítottuk. Amint ezt meglátta, felugrott s nagy örömmel belebujt minden biztatás nélkül a ládába s ott nagy boldogságában vinnyogott és hentergett. Tisza tehát a feletti aggodalmában volt olyan szomorú, hogy ötet majd nem hozzuk haza Kecskemétre. Másnap hajnalkor a kecskeméti állomásra megérkezve, Tiszát kiszabadítottuk s az boldogan szaladt előtünk hazafelé.

2. „Fürge“ a postás. Az imént említett Tiszának több fiát felneveltük, ezek közül a Fürge nevűt is. Gyermekeim az iskolában, a városban laktak, én pedig a várostól 9 kilométernyire fekvő birtokomon. Amidőn gyermekeimnek valami sürgős üzenni valójuk akadt, egyéb postaközlekedés nem lévén, a keskenyre összehajtogatott levelet Fürge szijnyakravalójára kötötték s az a megbízás vétele után kijött a birtokra, aztán pedig megvitte a választ.

3. *Rókákkal cimboráskodó kutyáim.* Farkasd pusztán laktunk 11 évig. Minthogy ott a köztisztaság nem a legjobb lábon állott, nagy, veszedelmes kutyákat tartottam. Nappal ezek láncra voltak, este eleresztettük őket. Ezek a kutyák a közeli erdőben tanyázó rókákkal alaposan összebarátkoztak. Amidőn este a rókák az erdőben elkezdtek csaholni, kutyáim barátságos csaholással feleltek vissza nekik s türelmetlenül várták, hogy a láncról szabadon eresszük őket, azután rohantak az erdőbe a pajtásokhoz. Kutyáim egész télen együtt jártak a rókákkal vadászni — rabolni. Többször találtunk a kutyaházak előtt nyulmaradványokat, tejesköcsö-
göket, fél kenyereket. Utólag tudtam meg, hogy a közeli majorban kiasták a béresek partba ázott kamráit. A különös barátkozásnak mi is megadtuk az árát, mert

egy éjjel kutyáim a rókákat meginvitálták „mihozzánk” egy kis pulykapecsenyére. A magas eperfán tanyázó hizópulykák közül éjjel két darabot valamiképp lezavartak, — hogy miképp, arra még maig sem jöttem rá — reggelre a pulykáknak csak az élvezhetetlen maradványait találtuk meg.

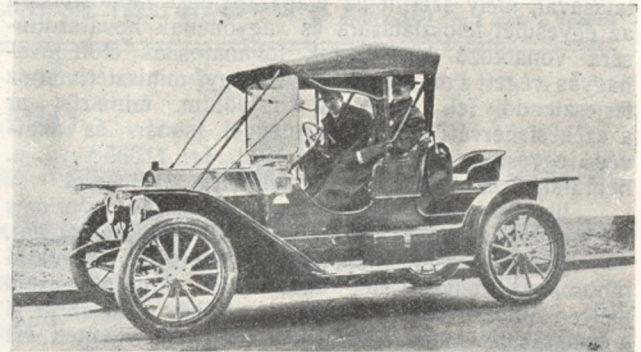
4. „Hattyu” kutyám, Tiszának mindenben hasonló képmása. Lakóházamat léckerítés veszi körül, veszedelmes dolog hozzánk bejönni, uri emberre ez sem haragszik, legdühösebb a fináncra és vasuti bakterra. A járókelőket dühösen csaholja, de a nyitva hagyott kertajtón senki után ki nem rohan. Ha rokon, jó ismerős, vagy családtag érkezését megszimatolja, örvendő vihoggal dörömböl az ajtón. *Petrovits István.*

Ludak beszéde. A ludaknak határozott trombitálás-hoz hasonló hívó hangja van: gagaga, vagy gigaga orrhangan, az első szótagra helyezett hangsúlyal. A fiatal libák röpködés közben szüleiknek a hangját, ha még annyian gágognak is egyszerre, azonnal megismerik és felelnek rá. A fiatal liba még jóformán meg se tollasodott, amikor ezt a hangot már ki tudja ejteni. A ludaknak ezenfelül figyelmeztető, vagy ijedtséget kifejező kiáltásuk is van, amely gyorsan és röviden kiejtett „gang”-nak hallatszik. Amikor a ludak csapatostul mennek, halk gang-gang-bang-gal figyelmeztetik a hátulmenő hozzátartozóikat, hogy el ne maradjanak. Néha ez a hang, például amikor legelőre mennek, valamivel erősebb. Még keményebb a hangjuk, amikor fel akarnak repülni. A vadludak, amikor nagyobb menetre készülnek, ezt hangos djirb-djarb-bal jelzik. A ludaknak tehát akármilyen szegény is a nyelvük, külön hangjuk van a gyaloglásra és külön hangjuk a repülésre. *„B. T. L.”*

Hogyan költi ki a strucc a tojásait? Sok természetrajzi tankönyvben még manapság is azt lehet olvasni, hogy a strucc tojásait kiköltés végett a tropikus napsugarak hatásának teszi ki, vagy azokat ebből a célból forró homokkal borítja be. Ennek a két állításnak egyike se felel meg a valóságnak. Ha meggondoljuk, hogy az afrikai izzó napsugár a homokot 60-ról még több fokra is fölhevíti, amely hőfok még a strucctojás csiréjét is megöli, szinte érthetetlen, hogyan lehet ilyen képtelen állítással még tudományos könyvekben is minduntalan újból előhozakodni. Épp ellenkezőleg, úgy áll a dolog, hogy a strucc ilyen körülmények közt tojásait saját testével kénytelen a perzselő napsugarak hatásától megvédeni. A nőstény strucc ezért egész nap a tojásain kotlik, este pedig a him váltja fel, amelyik éjszaka ül a tojásokon. Ezenfelül pedig a struccnak betakarva kell tartania a fészket, hogy megvédje azt a tojástólvaj állatok ellen, amelyek a sivatagban nemcsak a madarak és csuszó-mászó állatok, de a négylábu ragadozók közt is bőven akadnak. A strucc nagyon erős állat, amelyik meg tudja magát védeni és szárnyainak hatalmas csapásaival és veszedelmes rugásaival fészketől a nagyobb állatokat is el tudja riasztani. A költés idején, különösen a him strucc nagyon kötekedő és ezért veszedelmes arra nézve, aki megközelíti. *„B. T. L.”*

Állatvédelem általában.

Automobil az állatvédelem szolgálatában. Hiszen igaz, hogy van a mi egyesületünknek is egy egészen jóra való állatmentő kocsija, amelyet azonban, sajnos, csak bérelt lovakkal lehet üzemben tartani; van állatvédő felvigyázója is, aki azonban gyalog kell hogy rója az utakat, utcákat. Külföldön több fővárosban saját tulajdont képező automobilmek állanak rendelkezé-

sére az állatvédő egyesületeknek, mert a közönség áldozatkészségéből erre is telik. Mai képünk egy ily önmozgó járművet ábrázol, amelyen az állatvédelmi felügyelők és ellenőrök száguldják be a metropolis utcáit, utolérve és tettenérve az állatsanyargatókat, akiket mi itt Budapesten csak elvéve tudunk tetten érni és felelősségre vonatni.

Mecenásokat nekünk is, akik lehetővé teszik ezt az ideális berendezkedést! *Egy tag.*

Madárvédelem.

Madárvédelmi tanfolyam. A német földművelésügyi minisztérium a télen báró Berlepsch seebachi birtokán madárvédelmi kurzust rendeztetett s célbavette az ily kurzusok állandósítását. E tanfolyamok célja a madárvédelem modern gyakorlati kivitelével ismertetni meg a résztvevőket s ekként ez ügyet előbbre vinni. Az állami mezőgazdasági főbb alkalmazottak számára rendezendő kurzusokon kívül ily tanfolyamok lesznek kertészet és gyümölcsstenyésztést tanulók számára s más tanfolyamok erdészek, kertészek, erdő- és mezőőrök és felügyelők számára. A kurzusokért fizetni nem kell, sőt a résztvevők tényleges költségeit az állam megtéríti. A felsoroltak közé nem tartozó más érdeklődők számára is rendeznek ilyen tanfolyamokat; ezek maguk kell hogy viseljék a kiadásait, vagy viseli az a törvényhatóság vagy testület, amely a résztvenni akarót a tanfolyamra küldi.

Berlepsch nagyszabású és nagy tökéletességgel felszerelt és berendezett seebachi madárvédőtelepénél alkalmasabbat e célra valóban nem lehetett volna találni s biztosra vehető, hogy az ott elsajátított ismeretekkel gazdagított egyének a madárvédelem nagy hasznára válnának.

Apropos itt megemlíteni, hogy hasonló kurzusoknak hazánkban való rendezésére illetékes fórumoknál egyesületünk lépéseket tett, de sajnos — eredménytelenül.

HIREK.

Miniszeri jóváhagyások. A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur a kevevárai állat- és madárvédő egyesület alapszabályait f. évi márc. hó 8-án 16770. XI. 3. sz. a. jóváhagyta, a 12. §. utolsó bekezdésének azon változtatásával, mely szerint az alapszabályok módosítására az egyesület felosztatására és vagyonának hovaforodítására vonatkozó határozatok fogantatás előtt jóváhagyás végett a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz terjesztendők fel. — A m. kir. földm. miniszter ur a székesfehérvári és fehérvármegyei madár- és állatvédő egyesület alapszabályait 1911. évi 110953. sz. a. bemutatási záradékkal ellátta, illetőleg jóváhagyta.

Illusztris alapító tag. *Vaszary Kolos* hercegprímás ő eminentiáját megnyertük egyesületünk alapító tagjaul.

Kegyes érzelmekben, áldozatkészségben kimagasló bitorosunk fényes jelét adta ezzel irgalmasságtól mélyen áthatott nemes lelkének, melyből nem zárja ki a panaszkodni nem tudó állatot sem, az Istennek ezt a sokszor megsanyargatott teremtményét.

Egyesületünk ő Eminentíájához ez alkalomból tiszteletteljes, hálás köszönőiratot intézett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Országos Állatvédő Egyesület céljaira adakoztak január—február hóban: Hanser Ilka 40 kor., dr. Mariska István 8 kor., Tuchninszky Béla 3 kor., Eötvös Tamás 2 kor., özv. Laureuczer Ferencné 2 kor. és Molnár Antalné gyűjtése 8 kor. És pedig: Lipterné 1 kor., Rosenfeldné 1 kor., Molnárné 40 fill., Kutiné 40 fill., Scheidlné 1 kor., Tarné 60 fill., Grünanger 60 fill., Kis Kovácsné 60 fill., Matteszné 40 fill., Kunné 40 fill., Káldiné 60 fill., Steinerné 40 fill., Stauferné 70 fill. Összesen 8 kor. 10 fill.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába január és február hónapokban belépett összesen 2104 tag.

Uj alapító tagok: Vaszary Kolos Ferenc bíbornok, hercegprímás, báró Mattencloit Jánosné. — *Uj rendes tagok:* Farkas Edith alapítványi hölgy, Hüber Károly technikai vezető, Graut Duff Evelyn angol főkonzul, Simoni Lakatos Ida, Droppa Gyuláné, dr. Sárfy Alfred ügyvédjelölt, Pongrácz Klára, dr. Szabó Gábor ügyvéd, Márffy Elemér, James Emma, Bercsik Klotild, Uri Ferenc, Károlyi Károly áll. isk. igazgató, Rostetter Jánosné, Hyross László urad. erdész, báró Liphay Frigyesné, dr. Légrády Ottó, Eötvös Tamás, Steinhardt Géza mulató-tulajdonos.

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY kir. tanácsos, főiskolai nyugd. tanár, egyesületi főtitkár, felelős szerkesztő.

TARTALOM: A m. kir. földm. min. ur állatkinzások megakadályozása tárgyában. — Feliratunk a m. kir. földm. min. urhoz az állategészségügyi törvényjavaslat tárgyában. — Törvényes állatvédelem Angliában és nálunk. — A törvényhatóságok madárvédelmi körrendeletei. — Feliratunk a m. kir. földm. min. urhoz galamblovészetek tárgyában. — A mozgóképszínházak megrendszabályozása. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* A Kecskeméti á. v. e. választm. ülése. — A Sárosvármegyei állat- és madárvédő-egyesület rendes közgyűlése. — A Pápa és Vidéki á. v. e. rendes közgyűlése. — A pozsonyi á. v. e. — A Temesvári á. v. e. választmányi gyűlése. — A Szé-

kesfehérvári és Fejérmegyei Madár- és Állatvédőegyesület közgyűlése. — Titkári jelentés. — *Szemle:* Az állatvédelemről. — Automobilversenyzők macskagyilkos babonája. — Kutya mint gondos anya. — *Irodalom:* Védjük és gondozzuk hasznos madarainkat! — *Állatok világa:* Kutyahistóriák. — Ludak beszéde. — Hogyan költi ki a strucc a tojásait? — *Állatvédelem általában:* Automobil az állatvédelem szolgálatában. — *Madárvédelem:* Madárvédelmi tanfolyam. — *Hírek:* Miniszeri jóváhagyások. — Illusztris alapító tag. — *Különfélék:* Az O. Á. V. E. céljaira adakoztak. — Az Orsz. Ifjúsági Madárvédő Liga jelentése. — Uj alapító és rendes tagok.

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. Elbeszélések az állatvilág köréből. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. Szabadság földön, égen! Elbeszélés az ifjúság számára. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CHERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem eszközei. Ára 30 fill.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Ára 1 kor.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Az állatvédelem fontossága az emberiség művelődésének szempontjából. Ára 20 fill.

KEREKES JÓZSEF. Madaraink védelme. Ára 40 fill. Ne kinozd az állatokat! Képes falitábla. Ára 2 kor. Gyermeke-naptár 1912. évre. Ára 10 fill.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 1 kor.

Ugyanaz, német fordításban. Ára 1 kor.

MÁDAY-CHERNEL. Madárvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 3 kor.

MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Védekezés a veszetheg ellen. 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Ne bántsd az állatot! Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Állatvédők törvénykönyve. Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. A latorcavölgyi pap. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

PÁKOZDY LÁSZLÓ. A szemellenzöröl. Ára 20 fill.

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

MEGHIVÓ

az Orsz. Állatvédő Egyesület közgyűlésére és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlésére.

Az Országos Állatvédő Egyesület 1912-ik évi rendes közgyűlése és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének 1912-ik évi nagygyűlése együttesen f. évi május hó 19 ik napján, vasárnap d. e. 10 órakor fog az Országos Magyar Gazdasági Egyesület palotájának dísztermében (IX., Köztelek-utca 8.) megtartatni.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. részéről két-két hitelesítő tag kiküldése.
3. A M. Á. V. E. Sz.-be tartozó egyesületek képviselőinek bejelentése.
4. Az O. Á. V. E. főtitkárának jelentése.
5. A M. Á. V. E. Sz. titkárának jelentése.
6. Az O. Á. V. E. pénztári jelentése, a számadások előterjesztése és a vagyón-mérleg bemutatása.
7. Az O. Á. V. E. számvizsgálóinak jelentése és a felmentvény feletti határozat.
8. A M. Á. V. E. Sz.-hez mult év óta csatlakozott egyesületek bejelentése.
9. Az O. Á. V. E. 1912. évi költségvetése.
10. Az O. Á. V. E. egy alelnökének megválasztása, számvizsgáló-bizottságának egy évre való megválasztása.
11. Az O. Á. V. E. választmányának és a M. Á. V. E. Sz. végrehajtó-bizottságának kiegészítése.
12. Az O. Á. V. E. által elismeréssel vagy jutalommal kitüntetettek bejelentése.
13. chernelházi Chernel István ur az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. alelnökének előadása.
14. Esetleges indítványok, melyek előzőleg az O. Á. V. E. (alapsz. 24. §.), illetőleg a M. Á. V. E. Sz. (alapsz. 12. §.) elnökségéhez beadandók.

Felhívás

az 1913. évi „Gyermek Naptár“-ba szánt közlemények írására és beküldésére.

Az Országos Állatvédő Egyesület felkéri az igen tisztelt tanítókat és tanítónőket, hogy az 1913-ik évi Gyermek Naptár tartalmát becses dolgozataikkal gazdagítani sziveskedjenek. Nem nyitunk pályázatot, hanem azt kérjük, hogy azok, akik elemi iskolát járó gyermekek gondolatvilágához mért modorban írni hajlandók, ilyen természetű közleményeiket (prózában vagy versben) az Országos Állatvédő Egyesülethez (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13.) sziveskedjenek beküldeni. A beküldés végső határidejét nem állapítjuk meg, mert előre nem lehetünk tájékozva aziránt, hogy mennyi és minő anyagot nyerünk. Ugyanazért fentartjuk magunknak már az érdeklődők tájékozása szempontjából is azt az intéz-

kedést, hogy ugyane helyen ezután kijelenthessük, hogy további közleményekre nem reflektálunk.

A beküldött közleményeket beérkezésük sorrendjében az egyesület állandó szerkesztő bizottsága elbírálása alá veszi, melynek eredményéhez képest a minden egyes elfogadott közleményért járó 10 korona tiszteletdíjat a szerzőnek azonnal megküldjük vagy a kéziratot indokolás nélkül a szerzőnek köszönettel visszaszolgáltatjuk.

Fentartja az egyesület magának azt a jogot, hogy a tiszteletdíj ellenében elfogadott közleményeket tetszése szerint felhasználhassa.

A közleményekre nézve megjegyezzük, miszerint azok a Gyermek Naptár céljának és irányának megfelelőleg alkalmasak legyenek arra, hogy a gyermekben, lehetőleg mindig vonatkozással az állat- és növényvilágra, a természet iránt való szeretetet, vallásos és erkölcsös érzelmeket, a szépért és a jóért való érzéket